

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2677/2024
25.09.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића, Марије Терзић, Драгане Миросављевић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Траилов, адвокат из ..., против туженог Хотел "Majestic" d.o.o. Београд, чији је пуномоћник Душан Марковић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1139/2022 од 03.11.2023. године, која је исправљена решењем истог суда Гж1 1139/22 од 08.03.2024. године, у седници одржаној 25.09.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против преиначујућег дела и одлуке о трошковима пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1139/22 од 03.11.2023. године, која је исправљена решењем истог суда Гж1 1139/22 од 08.03.2024. године.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против потврђујућег дела пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1139/22 од 03.11.2023. године, исправљене решењем истог суда Гж1 1139/22 од 08.03.2024. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија туженог изјављена против потврђујућег дела пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1139/22 од 03.11.2023. године, исправљене решењем истог суда Гж1 1139/22 од 08.03.2024. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3513/2020 од 30.09.2021. године, ставом I изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је тужени обавезан да му на име накнаде штете због незаконитог отказа исплати за период од марта 2008. године до августа 2016. године, износе, са законском затезном каматом наведене у том ставу изреке. Ставом II изреке, тужени је обавезан да за тужиоца на износе досуђене ставом првим изреке пресуде, уплати доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, као и доприносе

за обавезно здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање. Ставом III изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу у ком је тражио да суд туженог обавезе да му на име накнаде штете штете због незаконитог отказа исплати за период од марта 2008. године до августа 2016. године, износе, са законском затезном каматом наведене у том ставу изреке, као и да на те износе уплати доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, као и доприносе за обавезно здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање, као неоснован. Ставом IV изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 274.969,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана наступања услова за извршност па до исплате.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж1 1139/22 од 03.11.2023. године, исправљеном решењем истог суда Гж1 1139/22 од 08.03.2024. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио пресуду Првог основног суда у Београду П1 3513/2020 од 30.09.2021. године, у ставу првом и другом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 3513/20 од 30.09.2021. године, у ставу трећем изреке, тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца и тужени обавезан да му на име накнаде штете због незаконитог отказа исплати за период од марта 2008. године до августа 2016. године, износе са законском затезном каматом, наведене у том ставу изреке, као и да на те износе уплати доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, као и доприносе за обавезно здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу четвртном изреке Првог основног суда у Београду П1 3513/20 од 30.09.2021. године, тако што је тужени обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 315.844,00 динара. Ставом четвртим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове другостепеног парничног поступка у износу од 45.000,00 динара. Ставом петим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио благовремену ревизију и допуну ревизије, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбу члана 404. став 1 Закона о парничном поступку.

Врховни суд је испитао правноснажну пресуду, у преиначујућем делу, у смислу одредбе члана 408., у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20), и одредбе члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 10/23), и утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а ревизијом туженог не указује се на неку другу битну повреду прописану одредбом члана 407. став 1. тачка 2. и 3. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П1 4494/12 од 11.06.2013. године, усвојен је тужбени захтев тужиоца и поништено, као незаконито, решење председника Управног одбора туженог бр. .. од 13.03.2008. године, на основу ког је тужиоцу престао радни однос код туженог, па је тужени обавезан да тужиоца врати на рад. Након што је добио решење о отказу, тужилац није нигде радио и није био пријављен код Националне службе за запошљавање, већ је, у више наврата путем огласа и усменим путем, покушавао и није успео, да нађе посао. На рад код туженог враћен је током августа 2017. године на друго радно место и тренутно је запослен код туженог. Послови које је успевао да нађе, у периоду када није радио, захтевали су физички рад који он није био у могућности да обавља због болести, *discus hernie*. Тужилац је по струци ... техничар са завршеном ... школом. Висина накнаде штете утврђена је вештачењем од стране судског вештака економско-финансијске струке, према упоредном раднику који је у спорном периоду обављао исте послове које је код туженог обављао и тужилац.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиоца делимично усвојио, налазећи да је основ за накнаду предметне штете тужиоцу правноснажна пресуда којом је поништено, као незаконито, решење туженог о отказу уговора о раду, у смислу одредбе члана 191. Закона о раду, међутим, да допринос тужиоца на основу одредбе члана 192. Закона о облигационим односима износи 50%, пошто тужилац, у спорном периоду од 13.03.2008. године до 24.08.2016. године није био пријављен евиденцији Националне службе за запошљавање.

Другостепени суд је, побијаним преиначујућим делом своје пресуде, преиначио првостепену пресуду тако што је тужбени захтев тужиоца усвојио у целини налазећи да је првостепени суд погрешно утврдио да постоји допринос тужиоца настанку штете у смислу одредбе члана 192. Закона о облигационим односима, од 50%, а због чињенице да тужилац није био пријављен на евиденцију лица која траже запослење код Националне службе за запошљавање. Супротно томе, по мишљењу другостепеног суда, на основу чињенице да тужилац у спорном периоду није био запослен на другом радном месту, нити је остваривао зараду код другог послодавца, а која примања би се урачунала у висину изгубљене зараде, то њему припада изгубљена зарада у целости, а не умањена 50%.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је, преиначењем првостепене пресуде, правилно применио материјално право.

Одредбом члана 191. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/2005 ... 95/2018), прописане су правне последице незаконитог престанка радног односа, тако што ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, на захтев запосленог одлучиће да се запослени врати на рад, да му се исплати накнада штете и уплати припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање за период у коме запослени није радио (став 1.). Накнада штете из става 1. овог члана утврђује се у висини изгубљене зараде која у себи садржи припадајуће порезе и доприносе у складу са законом, у коју не улази накнада за исхрану у току рада, регрес за коришћење годишњег одмора, бонуси, награде и друга примања по основу доприноса пословном успеху послодавца (став 2.). Накнада штете из става 1. овог члана исплаћује се запосленом у висини изгубљене зараде која је умањена за износ

пореза и доприноса који се обрачунавају по основу зараде у складу са законом (став 3.). Порез и допринос за обавезно социјално осигурање за период у коме запослени није радио обрачунава се и плаћа на утврђени месечни износ изгубљене зараде из става 2. овог члана (став 4.).

На основу одредбе члана 192. став 1. Закона о облигационим односима, оштећеник који је допринео да штета настане или да буде већа него што би иначе била, има право само сразмерно смањену накнаду.

У конкретном случају, правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П1 4494/12 од 11.06.2013. године, усвојен је тужбени захтев тужиоца и поништено решење председника Управног одбора туженог бр. .. од 13.03.2008. године, на основу ког је решењем тужиоцу незаконито престао радни однос код туженог, па је тужени обавезан да тужиоца врати на посао ..., што је он и учинио, тако што је тужилац враћен на рад почев од 24.08.2016. године. У периоду од 13.03.2008. године до 24.08.2016. године, тужилац није радио, па има право на накнаду штете на основу одредбе члана 191. став 1. и 2. Закона о раду. То што тужилац није био пријављен Националној служби за запошљавање као лице које тражи запослење, није разлог за његову подељену одговорност, у смислу одредбе члана 192. став 1. Закона о облигационим односима, како је правилно закључио другостепени суд. Због тога тужени неосновано у ревизији указује на погрешну примену материјалног права.

Приговор застарелости тужиоцевог потраживања који је тужени истакао у ревизији је без утицаја на одлучивање, имајући у виду да је то материјално-правни приговор који странка има могућност да изјави до закључења главне расправе пред првостепеним судом, имајући у виду да је одредбом члана 372. став 2. Закона о парничном поступку прописано да у жалби не могу да се истичу материјално-правни приговори.

Правилна је одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1., 154. и 165. став 2. Закона о парничном поступку.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку, прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија).

По оцени Врховног суда, у конкретном случају није потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, нити је потребно уједначавање судске праксе као ни ново тумачење права, па нису испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији туженог прописани одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Предмет тражене правне заштите је накнада штете тужиоцу због незаконитог отказа, а побијана одлука, којом је тужбени захтев тужиоца усвојен, донета је применом одредбе члана 191. Закона о раду, и не одступа од судске праксе у предметима са истим правним основом и чињеничним стањем као у овом предмету. Наводи ревизије туженог о томе да је тужилац скривио доношење решења којим му је отказан уговор о раду код туженог су без утицаја на одлучивање о посебној ревизији, јер се односе на поступак који је правноснажно окончан пресудом Првог основног суда у Београду П1 4494/12 од 11.06.2013. године.

На основу одредбе члана 404. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Врховни суд је испитао дозвољеност ревизије туженог изјављене против потврђујућег дела правноснажне пресуде донете у другом степену, у смислу одредбе члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку и утврдио да ревизија није дозвољена.

Тужбу ради накнаде штете тужилац је поднео 09.01.2018. године, а вредност предмета спора побијаног дела је 1.543.856,83 динара.

Одредбом члана 441. Закона о парничном поступку, прописано је да је ревизија дозвољена у парницама у споровима о заснивању, постојању и престанку радног односа. У свим другим случајевима, ревизија није дозвољена, осим уколико се тужбени захтев не односи на новчано потраживање, када се примењује општи режим допуштености овог правног лека према вредности предмета спора побијаног дела, у смислу одредбе члана 403. став 3. Закона о парничном поступку.

Према одредби члана 403. став 3. Закона о парничном поступку, ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Имајући у виду да ово није парница у радном спору која за предмет има заснивање, постојање или престанак радног односа, код којих је ревизија увек дозвољена, а да је побијана вредност предмета спора испод 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, следи да ревизија туженог није дозвољена.

На основу одредбе члана 413. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**